

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Димитър Йончев, д.ик.н., хабилитиран за професор по организация и управление извън сферата на материалното производство 05.02.24., преподавател в департамент Национална и международна сигурност по представения дисертационен труд „**Информационни стратегии и Интернет технологии в системата по кризисен мениджмънт: проблеми и предизвикателства**“ от кандидата професор Руси Маринов Ванчев, в професионално направление 9.1. Национална сигурност, научна специалност 05.02.24 Организация и управление извън сферата на материалното производство за присъждане на научна степен „доктор на науките“, в професионално направление 9.1. Национална сигурност, научна специалност 05.02.24 Организация и управление извън сферата на материалното производство (Стратегии и политика на сигурността) /науки за кризата и информацията/.

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

В този труд си дават среща две области както на знанието, така и на практиката и двете със съществено значение за поддържане на равновесието в съвременния свят. Едната област е тази на кризите, а другата на бързо развиващата се комуникационна сфера. Тази констатация е защитена от автора при обосноваването на актуалността на темата, а така също и при изтъкването на аргументи в полза на значимостта на изследването.

При това, авторът е въвел ограничителни условия на изследването си, като е насочил вниманието си към особено чувствителната времева зона от първите четири часа от възникването на кризата. По този начин професор Маринов открива свое собствено пространство, което има ключово значение за овладяване на кризите в сигурността.

Така очертаният проблем е подложен от автора на многостранен анализ. Постигнатите в резултата на анализа научни резултати са насочени към нуждите на практиката. Трудът е значим както в научно, така и в научно-практическо отношение.

2. Точно формулирани цели и задачи на дисертацията.

Преди да определи целите и задачите на дисертацията професор Маринов показва фокуса на изследването си, като пише, че той се заключава в анализа „на информационния вакуум в първите часове, след появата на рисковата и кризисна ситуация и използването на съвременни Интернет и други „смайт“ компютърни технологии, както и различни приложни програми за ограничаване на дефицита от информация, осигуряване качествени данни на управляващи ситуацията, както и на

гражданите, за да се увеличи потенциала за оцеляване и ограничаване на негативните фактори, въздействащи на ситуацията“.

След това насочване формулирането на целта и на произтичащите от нея задачи се оказва сравнително по-лесно. Макар че целта е дезагрегирана в няколко позиции тя си остава там където се кръстосват двете проблемни области в първите четири часа от началото на кризата или на извънредното положение, където именно следва да се работи за запълване на информационния вакуум.

Към формулирането на целта и на задачите може да се отнесе бележката, че някои от позициите на които е разделена целта могат да бъдат отнесени към задачите на дисертацията, но това няма съществено значение тъй като в процеса на анализа поставените тук задачи са в значителна степен решени убедително.

3. Доказателства, че дисертационният труд е разработен самостоятелно и не повтаря буквално темата и значителна част от съдържанието на труда, представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“

Докторантурата на проф. Руси Маринов е по тематиката на масовите комуникации и значително се различава от представения тук дисертационен труд. Самостоятелността на разработката е извън всякакво съмнение. Основание за подобно твърдение може да бъде открито преди всичко в структурата на изследването, която обхваща по системен и непротиворечив начин двете проблемни области, като се концентрира върху пространството, в което те се проникват взаимно.

Самостоятелен характер имат изводите и заключенията, които кандидатът прави винаги, когато обобщава направеното до момента или когато приключва съответната част от труда. Добро впечатление правят в това отношение формулираните резултати относно мястото и ролята на системния информационен анализ, както и на стратегическите и информационните стратегии за преодоляване на информационния вакуум в първите часове на кризата (227-228).

Разработените от него научни продукти, като резултат от изследването носят отпечатъка на неговото мислене и отразяват идеите на автора в тази проблемна област.

4. Степен на познаване на състоянието на проблема и съответствие на използваната литература.

Вероятно няма да се допусне грешка, ако се каже, че у нас проф. Руси Маринов е един от най-информирани специалисти в областта. Тук е уместно да се подчертаят солидните му позиции в световни и европейски структури по различни аспекти на комуникациите. Името му се свързва с поредица от значими проекти в същата сфера и всичкото това взето заедно дава представа за неговата свръхинформираност по изследваната проблематика. В известен смисъл тази извънмерна информираност му е попречила да напише един по-стегнат вариант, като за целта освободи сегашния вариант на дисертацията от някои посочвания и осведомявания без които би могло да се мине. Макар че това може да се приеме за слабост на научното изследване то все пак е свидетелство за информираността на професор Маринов.

Прави добро впечатление, че почти една трета от посочените литературни източници са от 2012 година насам, което е свидетелство за поддържания непрестанно жив интерес към научните и научно-практическите разработки в двете предметни области на настоящото научно изследване.

5. Коректност при цитирането на представителен брой автори.

По отношение на цитираните автори професор Руси Маринов е обхванал най-авторитетните световни специалисти и от двете области. 65 автора са цитирани близо 230 пъти, като всяко цитиране в текста съдържа името на автора и номера в списъка на цитиранията, а в самия списък фигурира споменатият научен труд и са посочени страниците, в които се съдържа съответният цитат.

6. Наличие на обоснован и разработен теоретичен модел на изследването.

В основата на изследователския модел стои идеята да се съотнесат резултатите от анализа в сферата на комуникационните технологии от последните поколения с особеностите за действия при кризи и особено със спецификата на реакциите през първите четири часа от възникването на кризата или на обявяването на извънредното положение.

Като най-популярна от мрежите в основата на модела стои разкриването на възможностите в това отношение на интернет технологиите. Следващата стъпка в модела е анализа на проблемите и интерпретиране на възможните пътища за решаването им. Втората част на модела обхваща инструментариума за действия при кризи, като се използват цял набор от отворен тип системи, базирани на специализиране компютърни технологии.

Естествен завършек на теоретичния модел на изследването е разработването на интегрирана платформа за управление на информационния поток и трансфера на знание по време на криза.

7. Съответствие на избраната методология и методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Смятам, че ако добре се разбира посоченото до тук в рецензията ще стане ясно, че още от момента на осмисляне на фокуса на изследването професор Руси Маринов е свързал много ясно инструментариума на изследването с целта и задачите, които си е поставил. При този предмет на дисертацията това е напълно естествено. Всяка от двете проблемни области се подлага на анализ със съответния понятиен и научен апарат, след което авторът пристъпва към осмисляне на съвместяването на резултатите от анализа на този съчетан предмет.

8. Наличие на собствен принос при събирането и анализирането на емпиричните данни.

Ако се приеме, че емпиричните данни в настоящия дисертационен труд е набран от

множество специализирани литературни и интернет източници то може да се каже, че авторът е подбрал съответните данни напълно самостоятелно. Приведения материал в подкрепа на тезата на автора е впечатляващ, като количество и като качество. В много от случаите авторът представя най-доброто в областта, като подрежда намерените източници по значение (с. 86-87 и др.). Читателят не един път е изправен пред изчерпателна картина на състоянието на знанието и на комуникационните технологии в едно или в друго отношение.

Описание на приносите

1. Кратка характеристика на естеството и оценка на достоверността на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд.

Привлечените от кандидата източници на информация будят уважение с авторитета на своите автори. Това са световно известни специалисти в областта на глобализацията, на сигурността, на мрежите и на комуникационните технологии, в областта на превенцията на кризи и на действия при кризи. Всеки, който познава тези научни области или някои от тях може да се увери, като види списъка на цитиранията.

Смятам, че достоверността на използвания от професор Руси Маринов материал е доказана и не поражда никакво съмнение.

2. Описание на приносите на кандидата и класифицирането им.

а) Дисертационният труд в действителност показва, че кандидатът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания. Доказателства за това твърдение намирам първо, в лекотата и в дълбочината с която професор Маринов анализира комуникационната среда в нейната динамика и с която представя проблемите на кризите в този критичен момент на информационния вакуум в първите четири часа от възникването им и второ, доказателства за самостоятелно научно дирене откривам в редицата случаи когато дисертантът разработва напълно самостоятелни решения като например развития изцяло от него комуникационен цикъл (с. 169) и редица други подобни решения, които могат да бъдат прилагани в далеч по-обширни области от собствено предметната област на настоящия дисертационен труд.

б) Твърдя, че дисертационният труд на професор Маринов съдържа теоретични обобщения и решения на научни или научно приложни проблеми, които представляват оригинален принос в науката. На първо място това е самата идея да се потърси пресечната поле на двете проблемни области и да се обработи научно за да се стигне до научно-приложни приноси от особено значение за овладяване на разрушителните първи часове на кризисните ситуации. На следващо място това е интелигентното използване на съвременните постижения на науката в интерес на изследването, като се започне от системното мислене и се завърши с моделирането. Не без значение е и следващият принос, който увенчава този обемен труд, а именно разработения от автора модел на обобщена платформа за управление на информационния поток и трансфер на знания по време на криза.

3. Оценка на степента на лично участие на дисертанта в приносите.

Личното участие на автора е очевидно. Той пристъпва към написването на този голям докторски труд вече в качеството си на професор, което само по себе си показва привързаност към научното изследване и към решаването на конкретни проблеми на сигурността, а това е напълно лична мотивация.

Трудът като стил и като начин на анализ на проблемите и отличителен за мисълта и за стила на професор Маринов, което за мен прави несъмнено личното му участие в разработката.

4. Оценка на съответствието на автореферата с основните положения и приносите на дисертационния труд.

Представеният автореферат отговаря на изискванията на закона и на наредбата на университета. Обемът му е стандартен, а структурата му следва изискванията към този тип публикация. Смятам, че авторефератът дава добра представа за дисертационния труд и следва да бъде приет без уговорки.

Въздействия на дисертационния труд върху външната среда.

1. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани.

Показани са над една дузина публикации по темата на дисертационния труд, в това число и една на английски език. Смятам, че публикациите обхващат основните идеи на изследването и го представят по убедителен начин. Една немалка част са направени пред аудитории на научни конференции, симпозиуми и кръгли маси, като след това са публикувани на различни носители. Има и самостоятелни изследвания в монографичен вид общо три броя, като два от тях са на хартиен носител, а третият на електронен.

2. Използване и цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.

Представената ми от автора справка за цитиранията приемам за достоверна, като искам да изразя увереността си, че интересът към тази тематика тепърва ще се увеличава и професор Маринов ще бъде цитиран многократно и в бъдеще.

Лични качества на автора (ако рецензентът го познава).

Познавам професор Руси Маринов от началото на кариерата му на учен и на преподавател, когато основното му качество беше специалист, който се изграждаше в сферата на кризисния мениджмънт. Още от това време той правеше отлично впечатление със своята лична и научна дисциплина и коректност с готовността си да се включва в екипната работа, както и с младежкия жар с който се хвърля в решаването на поставените задачи. Виждам тези негови качества и по време на подготовката му и на успешното реализиране на докторската му дисертация и на двете му хабилитации и приветствам решението му да разработи настоящото научно изследване.

Мнения, препоръки и бележки.

Тук е мястото да изразя задоволството си от това, че по време на предварителните обсъждания на този труд кандидатът за доктор на науките прояви присъщата му добросъвестност и отрази старателно всички бележки по своя труд, които като съществени бях осемнадесет аргументирани бележки и препоръки. Едва ли може да се очаква повече от един автор на голяма докторска дисертация.

Заключение

В заключение смятам, че професор, доктор Руси Маринов е представил напълно самостоятелно разработен труд с безспорни качества на научно и на научнопрактическо изследване. Във връзка с това предлагам на уважаемото жури да присъди на професор, доктор Руси Маринов Ванчев научната степен „доктор на науките“, в професионално направление 9.1. Национална сигурност, научна специалност 05.02.24 Организация и управление извън сферата на материалното производство (Стратегии и политика на сигурността) /науки за кризата и информацията/.

София

Дата 02. 12. 2014 г.

Подпис:

Проф. Димитър Йончев, д.и.н.